

בבית המשפט העליון

בש"פ 2467/10

בפני: כבוד השופט ח' מלצר

העוררים: 1. מירון רכטמן
2. אמיר אטקין
3. בטי בם בע"מ

נגד

המשיבים: 1. הרשות להגבלים עסקיים
2. מאיר קילים
3. קלמן קילים
4. קילים אלקטרוניקה בע"מ
5. צבי זילברבוים
6. י.את.צ. זילברבוים בע"מ

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים
שניתנה ביום 10.3.2010 ע"י כב' השופט י' שפירא
בתיק ב"ש 9412/09

תאריך הישיבה: כ"ט בניסן התש"ע (13.4.10)
בשם העוררים: עו"ד ד"ר חיים משגב
בשם המשיב 1: עו"ד גולן קנטי, עו"ד עינת כהן גרוסמן
בשם המשיבים 2-4: עו"ד צחי יגור, עו"ד אהרון פרקש
בשם המשיבים 5-6: עו"ד אורן גלעדי, עו"ד עופר חן

החלטה

1. לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט י' שפירא)
בבקשה לעיון בראיות התביעה, לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב],
התשמ"ב-1982 (להלן: החוק).

2. המדינה הגישה כתב אישום נגד: העוררים 1-2 והחברה שבשליטתם, העוררת
3; המשיבים 2-3 והחברה שבשליטתם, המשיבה 4 (כל אלה יכוננו ביחד: יתר בעלי
הדין) והמשיב 5, מר צבי זילברבוים (להלן: זילברבוים) והחברה שבשליטתו, המשיבה
6. שלוש החברות הנאשמות הן מן הגדולות בישראל בתחום שירותי ההגברה והתאורה.

כתב האישום מייחס לכל הנאשמים מספר עבירות, הקשורות בעריכת הסדרים כובלים בתחום ההגברה והתאורה, בניגוד להוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.

3. עו"ד אורן גלעדי, בא-כוחו של זילברבוים, פנה ליועץ המשפטי לממשלה (באמצעות רשות ההגבלים העסקיים (להלן: הרשות), המופקדת על ניהול ההליכים נגד הנאשמים), בבקשה לעיכוב ההליכים באישום הפלילי נגד מרשו, שהוא כיום בן 76 וחולה (להלן: הבקשה לעיכוב הליכים). בבקשה לעיכוב הליכים – שאיננה מצויה בידי יתר הנאשמים – עמד בא-כוחו של זילברבוים, בין היתר, על מצבו הרפואי הקשה, הפיזי והנפשי, של מרשו, כעילה לעיכוב ההליכים, והדברים פורטו בבקשה ובצירופותיה. בעקבות שיחות טלפון שהתנהלו בין עו"ד גלעדי לרשות והפרקליטות שלח עו"ד גלעדי בתאריך 7.5.2009 מכתב לרשות (שהועבר כבר ליתר בעלי הדין), המציין, בין היתר, כי: "היה ויעוכבו ההליכים נגד מרשי ... הרי נכון להיום, להערכתנו, מצבו הרפואי והנפשי של מר זילברבוים יאפשר לו למסור עדות בבית המשפט שלא כנאשם". המשנה ליועץ המשפטי לממשלה החליטה, בתאריך 25.5.2009, לעכב את ההליכים כנגד זילברבוים כמבוקש, בשל נסיבותיו האישיות, אך בהחלטה שנשלחה בתאריך 31.5.2009 לעו"ד גלעדי ולבית המשפט (ואף היא מצויה בידי יתר בעלי הדין) צוין – לטענת המדינה עקב טעות סופר – כי החלטת העיכוב נובעת "בשל נסיבות המקרה נשוא האישום ונסיבותיו האישיות" של זילברבוים (ההדגשה הוספה – ח"מ).

לאחר הדברים האמורים תוקן כתב האישום, שמו של זילברבוים הוסר מרשימת הנאשמים והוסף לרשימת עדי התביעה.

4. העוררים, אליהם הצטרפו המשיבים 2-4, הגישו לבית המשפט המחוזי "עתירה לעיון בחומר חקירה", בהתאם לסעיף 74 לחוק. הם עתרו לגילוי "כל הנוגע לעיכוב ההליכים", ובפרט: "עמדותיה המתגלגלות, בכתובים, של המאשימה בפרשה דנא", הבקשה לעיכוב הליכים, חוות הדעת הפסיכיאטרית בעניינו של זילברבוים, וכן תצהיר של המשנה ליועץ המשפטי המבהיר את "שינוי העמדה" (לשיטת העוררים) בענין נימוקי העיכוב.

המדינה, כמו גם זילברבוים, הביעו את התנגדותם המפורטת לבקשה.

5. בית המשפט המחוזי (כב' השופט י' שפירא), לאחר שעייין במסמכים שחשיפתם מבוקשת, דחה את הבקשה, בהחלטתו מתאריך 10.3.2010. לצורך הדיון לו אנו נדרשים נתמצת את ההחלטה המקיפה והמנומקת ונציין כי בית המשפט המחוזי הנכבד החליט

שהחומר הרפואי בעניינו של זילברבוים – חסוי, וכי התרשומות הפנימיות – אינן בגדר חומר חקירה. קביעה אחרונה זו באה לאחר שבית המשפט עיין כאמור בתרשומות ומצא שאין בהן, לשיטתו, זיקה לפוטנציאל ההגנה של יתר הנאשמים. מעבר לכך בית המשפט הנכבד הגיע למסקנה כי אין מקום לדרוש הסברים נוספים, או תצהיר כלשהו, מן המדינה לגבי השתלשלות העניינים בפרשה.

6. העוררים, אליהם מצטרפים שוב המשיבים 2-4, משיגים על ההחלטה ומעלים שורה של טענות כנגדה. בין היתר, הם טוענים שהגילוי מוצדק כדי לאפשר להם לטעון לאכיפה בררנית ולחדד תמיהות באשר ל"שינוי העמדה" שחל על פי הנטען בהודעה בדבר עיכוב הליכים (המוסבר, כאמור, בטעות סופר). הם סבורים שיש רלבנטיות לכל החומר המבוקש על ידם – להגנתם שלהם, ובמסגרת זו הם גורסים שאם זילברבוים איננו כשיר, במיוחד מבחינה פסיכיאטרית, להיות נאשם בתיק, יש בכך השלכה גם להיותו עד בתיק; מעבר לכך הם גורסים שייתכן שזילברבוים הוא למעשה "עד מדינה" וכי זכותם לניהול הגנתם גוברת על זכותו של זילברבוים לפרטיות.

7. דין עיקר הבקשה – להידחות, בכפוף לאמור בפיסקה 8 שלהלן. ההנמקה להחלטתי תובא בסמוך.

כפי שצוין גם בדיון שנערך לפני בתאריך 12.4.2010, ישנם שלושה סוגי מסמכים ונתונים שגילויים המבוקש עומד על הפרק, בגדרי הערר שבפני, ואלה הם:

(א) הנתונים והמסמכים לגבי המצב הרפואי של זילברבוים;

(ב) הבקשה לעיכוב הליכים וההתכתבויות לגביה (והכוונה היא: ללא הנתונים בס"ק (א) שלעיל, אך לרבות תרשומות בדבר המגעים הטלפוניים שנוהלו בין נציגי הרשות והפרקליטות לבין בא-כוחו של זילברבוים);

(ג) התרשומות הפנימיות של נציגי היועץ המשפטי לממשלה והרשות בהתכתבויות שבינם לבין עצמם.

8. הסוגיה, שניתן היה אולי לראותה ככזו המחייבת ליבון נרחב נוגעת לקטגוריה (ב) שבפיסקה 7 הנ"ל. ברם הצורך בבירור הסוגיה אוין, שעה שבא-כוחו של זילברבוים, עו"ד גלעדי, הודיע – בהגינותו – במהלך הדיון כי יהיה מוכן להעביר לחבריו את הבקשה לעיכוב הליכים, תוך השחרת הקטעים הרפואיים והאישיים הנוגעים

למדרשו. במצב דברים זה (ובהנחה שהצהרה זו תקינים), ומשיש בידי יתר הנאשמים זה מכבר את מכתבו של עו"ד גלעדי מתאריך 7.5.2009 (הממצה את מגעי זילברבוים ואת התחייבויותיו בקשר עם עיכוב ההליכים), וכן את החלטת היועץ המשפטי לממשלה – מתייטר פה הדיון האפשרי בשאלה מעניינת זו, שלמיטב ידיעתי טעם נפסקה בה הלכה (לדיון באספקטים שונים של הסוגיה – עיינו: ב"ש (מח'ב"ש) 21777/08 מדינת ישראל נ' בן עברי (לא פורסם 13.5.09) (כב' השופטת ו' מרוח)). אעיר עם זאת שלא מצאתי כי בתרשומות השונות שנערכו מן השיחות שקוימו עם עו"ד גלעדי יש כדי לחזק את טענתם הנוכחית של יתר בעלי-הדין, הנסמכת על המכתב מתאריך 7.5.2009, כי סוכם שזילברבוים יהיה "עד מדינה". עם זאת למען שלמות התמונה ראוי להוסיף כי מהתרשומות עולה שנוסח המכתב של עו"ד גלעדי מתאריך 7.5.2009 הוכן למעשה על ידי הרשות, וכי במהלך המגעים שקוימו עימו עובר לעיכוב ההליכים ביקשה המדינה לוודא כי עיכוב ההליכים לא ימנע את עדותו בתיק (כנגד שאר הנאשמים) – כמגולם לבסוף במכתב האמור. כמו כן אני מוצא לנכון להביא בהקשר זה לידיעת העוררים את עמדת עו"ד גלעדי שנמסרה במסגרת שיחות טלפוניות שקיים עם גורמי הרשות (קודם למכתבו הנזכר לעיל, כפי שנרשמה ע"י אחד מנציגי הרשות), ולפיה:

"1) מצבו הרפואי של מר זילברבוים קשה – עיכוב ההליכים כשלעצמו לא ישנה זאת. יחד עם זאת, עדות כצד ג' שונה מעדותו כנאשם ולכן יש להניח – בכפוף למצבו הרפואי באותה עת, כי יבוא להעיד היה וההליכים יעוכבו כנגדו.

2) הוא לא מאמין שהחברה תמשיך לנהל הליכים – היה וההליכים יעוכבו כנגד צבי. החברה תחתור לסיים הליכים – ותבקש להסכים על הקנס שיושת עליה".

9. שתי הסוגיות הנוותרות, העוסקות בקטיגוריות של המצב הרפואי ושל התרשומות – הן פשוטות יחסית ולכן לא ארחיב בהן את הדיבור, בפרט נוכח החלטתו המפורטת של בית המשפט המחוזי הנכבד בהקשרים אלה – נושאים בהם לא מצאתי לנכון להתערב, כמבואר להלן.

10. לענין הנתונים והמסמכים אודות מצבו הרפואי (לרבות הפסיכיאטרי) של המבקש: אין הצדקה לגלותם ליתר בעלי הדין, תוך פגיעה בזכותו של זילברבוים לפרטיות. הדברים אינם בגדר "חומר תקירה", ואף אינם מצויים ב"פריפריה של האישום". לאחר שעיינתי בחומר (בהתאם לסעיף 74(ד) לחוק), הרי שמקובלת עלי קביעתו של בית המשפט המחוזי הנכבד, כי אין במסמכים אלה זיקה ל"פוטנציאל ההגנה" של יתר הנאשמים ואין הצדקה לגילויים שעה שהדבר רק עלול לגרום לפגיעה מיותרת

בזילברבוים (ראו והשוו: בג"ץ 620/02 התובע הצבאי הראשי נ' בית הדין הצבאי, פ"ד נז(4) 625 (2003); בש"פ 5400/01 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 6.8.2001)).

11. לענין חלופת הדברים הפנימיים בין גורמי אכיפת החוק ותרשומותיהם בקשר עם הבקשה לעיכוב הליכים: מצאתי כי אלו חוסות בגדר הסייג המוכר לעקרון הגילוי של "תרשומות פנימיות" (ראו: בש"פ 10480/07 בניזרי נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 והאסמכתאות שם (לא פורסם, 31.3.2008)). אין הצדקה לגלותן ליתר הנאשמים, משעה שהן נסמכות על "החומר הגולמי", המצוי בידיהם זה מכבר. אוסיף, כי עיון בהן מלמד על כך שהחלטה לעיכוב ההליכים אכן נסמכת (כפי שצוין בהחלטת המשנה ליועץ המשפטי מתאריך 25.5.2009) על מצבו הרפואי של זילברבוים, ולא על "נסיבות המקרה נשוא האישום", כפי שצוין בטעות במסמך מתאריך 31.5.2009. זאת ועוד – לא מצאתי בתרשומות אלה כשלעצמן גם ראייה לטיעון כי עיכוב ההליכים נגד זילברבוים יכול ללמד על אכיפה בררנית מצד המדינה. ממילא אין מקום לדרוש הסברים נוספים, או תצהיר כלשהו מן המדינה לגבי השתלשלות העניינים בפרשה.

12. נוכח כל האמור לעיל, ובכפוף לאמור בסעיף 8 לעיל – הבקשה נדחית.

ניתנה היום, א' באייר התש"ע (15.4.2010).

שׁוֹפֵט